

Asia: VN/698/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä lausuttavaa esitetyistä muutoksista?

Alkuhaastattelu 5 vrk työnhaun aloittamisesta paikan päällä edellyttäisi merkittävästi nykyistä suurempaa resurssia, samoin täydentävät ja työnhakukeskustelut ensimmäisen kolmen kuukauden aikana kahden viikon välein. Työnhakukeskustelu koskisi myös toimenpiteessä olevia (työvoimakoulutus, palkkatukityö, kuntouttava, työkokeilu yms.) toimenpiteen loppuvaiheessa, joka niin ikään olisi lisäys nykyiseen palvelutasoon. Tiivis yhteydenpito asiakkaisiin on kuitenkin hyvä ja kannatettava asia.

Monisairaiden ja työkyvyttömien työnhakijoiden tilannetta ei ole mahdollista edistää haastattelukertoja lisäämällä. Tätä tosiasiaa ei ole huomioitu esityksessä lainkaan ja vaarana on, että sinällään tehokasta toimenpidettä joudutaan tarjoamaan asiakasryhmälle, jonka työllistymistä se ei tosiasiallisesti edistä. Tällainen toimintamalli johtaisi resurssien tehostamaan käyttöön.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; taloudelliset vaikutukset?

Esitys edellyttäisi nykyistä merkittävämpää resurssia työllisyydenhoitoon, jotta työnhakijoiden kohtaamisten määrälliset vaatimukset saataisiin täytettyä. Kohtaamisten lisääminen on kuitenkin kannatettavaa, jos samalla varmistetaan, että se vähentää syrjäytymistä.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; vaikutukset viranomaisten toimintaan (ml. resursseja koskevat asiat)?

-

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; vaikutukset työllisyyteen?

Luvatut lisäresurssit eivät tule riittämään esityksen mukaisten toimintamallien rakentamiseen ja ylläpitämiseen.

Lausuttavaa vaikutusten arvioinnista; muut vaikutukset?

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; yleistä lausuttavaa työnhakijan palveluprosessista?

Pitkään työttöminä olleille ja sote palveluiden piiriin kuuluville ei aseteta työnhakuvelvoitetta mutta heidät tulee siirtää TYP-asiakkaaksi. TYP-asiakkailla ei ole työnhakuvelvoitetta, mikä on erittäin kannatettava asia, koska he eivät ole työkykyisiä.

Lääkärin todentamille työkyvyttömillä ei esityksessä ehdoteta työnhakuvelvollisuutta, mutta heidät veloitetaan hakemaan eläkettä tai kuntouttavia palveluja. Asiakasprosessin kannalta on kriittisen tärkeää, että eläkkeen hakemiseen voitaisiin velvoittaa.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa osa-aikaista työtä tekevien palveluprosessista?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa koulutuksessa olevien palveluprosessista?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa muistutuksesta?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; yleistä lausuttavaa työnhakuvelvollisuudesta?

Hakijan täytyisi hakea neljää työpaikkaa kuukauden tarkastelujaksolla. Määrällistä työnhakuvelvollisuutta voitaisiin alentaa harkinnalla. Kuinka paljon tätä mahdollisuutta tulisi käyttää ja olisiko se tasapuolista kaikille? Esityksen vaarana on, että asiakkaiden tilanne eriarvoistuu eri puolella maata.

Seuranta tapahtuu hakijan omalla ilmoituksella verkossa, pyydetessä hakijan kuitenkin tulisi voida esittää lähettämänsä hakemukset. Työnantajia ei veloitettaisi säilyttämään tai raportoimaan saamiaan yhteydenottoja tai hakemuksia. Tämä on kannatettava asia, sillä työnantajat eivät välttämättä laita avoimia työpaikkoja hakuun, jos heille tulee velvoite ilmoittaa hakemuksista. Tämä tosin saattaa vähentää julkisten ilmoitusten määrää joka tapauksessa, koska hakemuksia tulee enemmän, myös heiltä, jotka eivät täytä työnantajan vaatimuksia.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa osa-aikaista työtä tekevien työnhakuvelvollisuudesta?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa koulutuksessa olevien työnhakuvelvollisuudesta?

Yli kuukauden kestävässä työvoimakoulutuksessa tai omaehtoisesti opiskelevien tulisi hakea kolmea TE-toimiston tai kunnan osoittamaa työpaikkaa kolmen kuukauden aikana. Vaatimus vaikuttaa kohtuuttomalta ja perusteettomalta, jos kyseessä on esimerkiksi vuoden tai kauemmin kestävä koulutus, koska työnhaku häiritsisi opiskelun etenemistä. Työpaikkojen osoittaminen hakijalle vaatisi lisäksi henkilöresurssia. Vaatimus on asiakkaalle kohtuuton ja viranomaistoiminnan kannalta tehoton, ja se tulee poistaa esityksestä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; lausuttavaa työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättämisestä?

-

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki; muuta lausuttavaa?

-

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa työstä eroamisen perusteella asetettavasta seuraamuksesta?

60 ja 90 päivän karenssit muuttuvat 45:ksi päiväksi. Tällä ei liene suurta vaikutusta irtisanoutumisiin tai työstä kieltäytymiseen.

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa työstä kieltäytymisen perusteella asetettavasta seuraamuksesta?

-

Työttömyysturvalaki; lausuttavaa porrastetusta seuraamuksesta?

Työllistymissuunnitelman noudattamatta jättämisestä aiheutunut karenssi muuttuisi porrastetuksi, jolloin neljänneistä laiminlyönnistä aiheutuisi työssäolovelvoite. Velvoite täyttyy ainoastaan työssäololla, toimimalla yrittäjänä, opinnoilla tai osallistumalla työllistymistä edistäviin palveluihin. Työssäolovelvoite on sinällään hyvä kannustin, mutta ajaisi hakijoita työttömyysturvan piiristä toimeentulotuelle tai kuntien harkinnan varaisen toimeentulotuen piiriin.

Työttömyysturvalaki; muuta lausuttavaa?

-

Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta?

-

Lausuttavaa muiden lakien muuttamisesta?

-

Lausuttavaa muutosten voimaantulosta ja siirtymäajan järjestelyistä?

-

Lausuttavaa suhteesta perustuslakiin ja säätämisyjärjestyksestä?

-

Muuta lausuttavaa?

-

Saranpää Toni
Ylivieskan kaupunki